

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania A. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie

z udziałem A. W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 5

lutego 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się i zainteresowanej od wyroku Sądu

Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 20 lipca 2023 r., sygn. akt III AUa 276/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od odwołującego się A. U. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów pełnomocnika w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 20 lipca 2023 r., sygn. akt III AUa 276/22, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie – w sprawie z odwołania A. U. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Rzeszowie, z udziałem A. W., zmienił zaskarżony apelacją organu rentowego wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt IV U 1654/19,

w ten sposób, że oddalił odwołanie A. U. od decyzji organu rentowego z dnia 24 czerwca 2019 r., znak: [...], w której ZUS Oddział w Rzeszowie, powołując się na art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz.1778 ze zm.) oraz art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. stwierdził, iż A. W. jako pracownik u płatnika składek A. U. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 czerwca 2015 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się oraz zainteresowana zaskarżyli skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne: - czy bierność strony w zakresie dowodowym w postępowaniu przedsądowym przed organem rentowym może mieć wpływ na ujemną w skutkach ocenę dowodów zaprezentowanych dopiero na etapie postępowania sądowego na podstawie art. 233 §1 i 2 k.p.c. oraz mając na uwadze treść art. 316 § 1 k.p.c.?; - czy strona może wstrzymać się od udzielania konkretnych wyjaśnień i zgłaszania dowodów na etapie postępowania przed organem rentowym i przedstawienia ich na etapie sądowego bez narażenia się na zarzut wytwarzania dowodów na użytek postępowania sądowego?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: 1) wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; 2) oddalenie skargi kasacyjnej płatnika i ubezpieczonej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; 3) zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się płatnika oraz zainteresowanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni

przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazali istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej

odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając przedstawione wyżej założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że skarżący nie przedstawiają istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) sprowadza się do dwóch ogólnikowych (retorycznych) pytań bez powiązania sygnalizowanych kwestii z odpowiednią juretryczną argumentacją, którą skarżący wykazaliby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu powołanego już wyżej przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Pierwsze z postawionych pytań zostało oparte na przepisach prawa procesowego, których skarga nie kwestionuje w ramach podstaw kasacyjnych – rozpatrywana skarga nie ma w ogóle podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Taka wadliwość uzasadnienia wniosku powoduje, że Sąd Najwyższy nie mógłby zająć się postawioną kwestią na etapie merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej. Stosownie bowiem do treści art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z

urzędu pod rozwałę nieważność postępowania. Z kolei drugie z postawionych pytań nie zostało w ogóle skonkretyzowane przez wskazanie przepisu prawa określającego sygnalizowaną kwestię.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c.

r.g.